

schoolse periode, de leeftijd van 1-6 jaar, van groote betekenis. Het wordt wel eens voorgesteld, alsof deze tijd zoo iets zou zijn als behorend tot de praehistorie van den mensch. Maar niets is minder waar! Juist daar liggen de aanvangen van de menschenwording. Belevingen uit de eerste kindsheid — zoowel geestelijke als lichamelijke — grijpen wel eens diep in. Er zit — ook voor de historie van den enkelen mensch — veel waarheid in het bekende woord van Bilderdijk, dat het heden ligt in het verleden, in het nu wat worden zal. Menig z.g.n. moeilijk en onbegrepen kind zou beter begrepen worden, als men maar wat meer verstond van de strevingen, de geestelijke structuur van het prille jeugdleven.

Er zijn er geweest — en velen doen nog zoo — die het kind poogden te kennen via zichzelf en uitgaande van eigen beleving, de zin, de eigenlijke betekenis van het kind-zijn trachtten te benaderen. In wezen is dat de oude dwaling het kind te zien als 'n preciese, als 'n identieke gelijkenis en evenbeeld van den volwassene. Maar zóó doende vergeet men, dat we in het kind allereerst hebben te zien den w o r d e n d e n mensch, dat 't niet maar een kwestie is van grooter en kleiner, van meer en minder, maar vooral ook van zóó en anders.

Er zijn er ook geweest, en dat waren de studeerkamerpaedagogen en de begrippenkutselaars, die van de filosofie alle heil verwachtten en die hun „systeem“ bebroedden met een ernst, maar ook met het tragisch-komische van een kip, die op kalkelieren zit: het leven zat er niet in en kwam er bijgevolg ook nooit uit.

Maar hoe dan? De beste wijze — indien mogelijk — zou zijn het kind zelf te ondervragen, bij wijze van een interview... maar dat alles slaat 'n kind af met 'n „Om toch“ en „Daarom“.

Hier rest niet anders dan het concrete kinderleven zelf, in 'n spontane levensopenbaringen, waar te nemen en ons te bezinnen op dat wat daarin wordt opgemerkt. Het leven zelf is de beste bron. Daarbij moet evenwel al aanstonds worden opgemerkt, dat men wel moet onderscheiden tusschen het constateeren der feiten en verschijnselen en de verklaring er van. Waar twee hetzelfde zien, is het daarom nog niet gelijk. Voor een groot deel hangt onze visie op het kind ook daarvan af wat voor 'n mensch we zelf zijn.

Dus: het concrete kinderleven, de spontane levensuitingen van het kind.

Wat is dat en welke zijn die?

L. VAN KLINKEN.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Jachins Verslag.

Met bekwamen spoed heeft Jachins volijverige secretaris het verslag van de 60e algemeene vergadering samengesteld en rondgezonden.

Onophoudelijk ontvangt men jaarverslagen, maar niet alle van dezelfde waarde als Jachins ons biedt. Want de lezing van dit boek is een genot. Wie zooals schrijver dezen verhinderd was de vergadering zelf bij te wonen, leeft hier nog achterna geheel met haar mee.

Op een paar dingen wil ik even de aandacht vestigen.

In de eerste plaats op de klacht, dat het aantal leden en contribuanten daalt. Negen Zondagscholen en zes Kerkeraden moesten van de lijst worden afgevoerd.

En vermoedelijk zal de daling zich in dit jaar en het volgende wel weer voortzetten. Noodgedwongen moeten vele particulieren en corporaties hun contributielijsten besnoeien, en komen ook de bijdragen aan Jachin in het gedrang.

Maar toch wil ik daarover een enkele opmerking maken. Bezuinigen is behalve harde noodzaak bij velen, bij anderen ook zonder noodzaak tot een soort mode geworden. Wanneer de inkomsten dalen, begint men dikwijls zonder eerst alle krachten te hebben ingespannen maar met het besnoeien van de uitgavenlijst.

En dan gaat het zoo gemakkelijk, een corporatie die van verre is en met een net briefje kan worden opgezegt, de bons te geven, want door haar afwezigheid kan ze geen bedenkingen inbrengen. Misschien zou dan het bedanken ook wel achterwege gebleven zijn.

Aan personen en Kerkeraden, die er over denken, ook de contributie aan Jachin te schrappen, zij in overweging gegeven, het niet te doen, maar eerst te trachten, het kleine bedrag te vinden. Als ge leest, dat Jachin voor dit jaar aan behoeftige Zondagscholen duizend gulden steun heeft toegezegd, bedenkt ge u toch wel eerst ernstig, eer ge bedankt!

Ik denk nu b.v. aan Vledder, een broeinest van Socialisme en Communisme. Bijlde schreef daarover in „De Standaard“. Daar wordt gewerkt in de Evangelisatie met verrassend resultaat. In lokalen, die propvol zijn met volwassenen en kinderen. Wel, Vledder wordt ook gesteund door

Jachin. Zult ge daar uw schouders onder weg trekken?

Het verslag van Jachin is verder belangwekkend door de daarin opgenomen of geresumeerde referaten.

De secretaris gaf een overzicht over de geschiedenis van de Zondagscholen in Nederland. Zulks met het oog op het feit, dat het in 1936 honderd jaren geleden zal zijn, dat de eerste Zondagschool in ons land geopend werd door Dr Abraham Capadose in 's Gravenhage aan den Bezuidenhoutse weg.

Belangrijk en interessant is het historisch overzicht, dat de heer Boot ons geeft. Waarom hij het bekende K. B. van Willem I van 7 Jan. 1816, behelzende de goedkeuring van het Algemeen Reglement voor de Hervormde kerk, gedateerd heeft op 6 Febr. 1816, kan ik niet nagaan. A slip of the pen?

Ik vermoed zoo, dat in „De Zondagschool“ tegen dien tijd wel verdere historische mededeelingen zullen worden geplaatst over het ontstaan en den groei van de Nederlandsche Zondagschool.

Het tweede referaat was van den voorzitter, Prof. Grosheide, over het Zondagschoolonderwijs aan de kleintjes.

Daarvan is helaas slechts een kort résumé opgenomen. Maar lang genoeg om het betoog van den hooggeleerden inleider te kunnen volgen.

Het verheugde me zeer, dat Prof. Grosheide gewezen heeft op het gevaar dat er voor het personeel van de Zondagscholen gelegen is in het gebruik van niet-Gereformeerde handleidingen en kinderbijbels.

Er zijn ook kinderbijbels, zooals die van Van de Hulst, die bij al het mooie, dat ze bieden, toch niet Gereformeerd zijn en soms met de Gereformeerde belijdenis geheel in strijd. En dat in den regel zonder dat iemand, die niet al te scherp leest en onderscheidt, het afbuigen merkt. Waarom het des te gevaarlijker is. Nog afgedacht van het feit, dat wij niet vertellen zóó, als Van de Hulst dat doet.

Wie Gereformeerd is, moet dat zijn ook bij zijn Zondagschoolonderwijs.

Dat is eisch van zijn belijdenis. En dat is het beste voor de kinderen, die hij onderwijst.

Gods Woord een beetje van zijn scherpe kanten berooven is tornen aan de waarheid Gods.

Het verheugt me zeer, dat Prof. Grosheide daarop gewezen heeft en dat ook dit blijktens het verslag de aandacht getrokken heeft, zoodat het niet onopgemerkt aan het auditorium is voorbij gegaan.

Terwijl eindelijk wel voldoende aandacht zal zijn geschonken aan de uiteenzetting van den inleider, dat de Bijbel is een Oosters boek, zoodat wie vertelt, moet trachten zich in te leven in de Oostersche sfeer en de Oostersche wereld, waarin het verhaal is geworden en het feit is gebeurd en onze Heiland heeft geleefd.

Alleen dan kan het verhaal op de Zondagschool voldoen aan den eisch, die in dat opzicht mag worden gesteld.

En, dan zullen de Jachinieten wel weer hebben geleerd: vertellen naar den eisch van Schrift en Belijdenis eischt méér van den onderwijzer, dan even van te voren den kinderbijbel inkijken en dan maar naar de klas gaan. Want: dan mistukt uw werk, en dan is het uw eigen schuld.

Het verslag van Jachin is waard, nauwkeurig te worden gelezen door elk, die met de Zondagschool te maken heeft.

C. B.

Ds Veenhof over de preek van Prof. Haitjema.

We geven hier nog het slot van Ds Veenhofs artikel uit „Ons Kerkblad“:

Na Christus' dood en opstanding is dus Mozes' gebed van Num. 14 onmogelijk geworden. Paulus herhaalt het dan ook niet. En zou hij minder zijn dan Mozes, minder liefde hebben voor zijn volk? Hij „bidt“ die val niet „af“, Hij aanbidt wel de diepte des rijkdoms beiden der wijsheid en der kennis Gods, die den val van Israël heeft doen worden tot „rijkdom der wereld“ en „rijkdom der heidenen“.

Misschien vraagt iemand: maar is er dan nu, in de nieuwe bedeling, niet een volk of een stam of iets dergelijks, dat min of meer met het Israël van het Oude Testament kan worden vergeleken?

Voor wie de Schrift kent — en gelooft! — is 't antwoord op deze vraag niet moeilijk te geven.

Breed en uitvoerig heeft Paulus daar over geschreven in zijn brieven. Er is geen volk meer met eenig voorrecht boven het andere ten opzichte van de genade van het Evangelie en de mogelijkheden voor het geloof daaraan.

Met groote ontroering ziet hij 't telkens weer en dankt er zijn God voor met heel z'n ziel, dat heel de wereld openligt voor den arbeid des Geestes, dat de Verbondsgemeenschap alle nationale grenzen overschrijdt, dat

in Christus Jood is noch griek, dat Christus nabij is den Heidenen, die nu mede-erfgenaam zijn.

De muur des afscheids (Prof. Greijdanus vertaalt: de scheidsmuur der onheiming) tusschen Israël en de volken is geslecht. Geen volk heeft meer een voorrecht boven het andere. Er is geen woord Gods meer, heelemaal niet voor het uitsluitend blijven van den Heiligen Geest bij één natie, maar ook niet voor het altijd blijven van den Heiligen Geest in één volk.

Er is geen garantie meer, door God zelf gegeven, dat in één volk altijd Christusbelijders zullen zijn. We zien het, dat gansche landen, waar 't Evangelie eenmaal bloeide, zijn teruggevalen in het heidendom en we weten, dat dit voort zal gaan. Natuurlijk mogen we, moeten we vragen, smeecken of de HEERE ook in ons land een overblijfsel zal laten — maar 'n geheel van Mozes wordt dat nooit — juist die belofte, die God aan Israël had gegeven t.o.v. het voortbestaan van Israël als natie des Verbonds ontbreken ons. Er is geen „natie des Verbonds“ meer. Er is ook geen natie, waarbinnen het altijd blijven bestaan van de bondsgemeenschap is beloofd.

Daarom, het gebed van Mozes uit Num. XIV, getransporteerd in onzen tijd, kan niet anders zijn dan het smeecken, het worstelen, het pleiten voor de bewaring der kerk tot den jongsten dag. Die bewaring is beloofd, die zal werkelijkheid eenmaal blijken te zijn, daarvoor kunnen en moeten we bidden met al de spanning van onze ziel.

Men zij voorzichtig met het trekken van vergelijkingen.

Het volk Israël, als natie van Jakob moet blijven bestaan, krachtens Gods Raad, zoo zagen we een vorige keer. Het moest toch naar Kanaän, het was nu eenmaal bestemd voor groote dingen. Dat wist Mozes en daarom kon hij zoo vurig pleiten voor het behoud daarvan.

Hiermee is evenwel lang nog niet alles gezegd. We moeten nog dieper op de feiten ingaan. Honderdduizenden immers zijn gevallen onder den toorn Gods. Dit feit roept nu om nadere bezinning.

Ja, 't volk blijft bestaan, maar groote massa's vallen. Calvijn wijst daar nadrukkelijk op. Niet aan de afzonderlijke personen, maar aan het geslacht is vergeving geschonken, zegt hij in zijn verklaring van dit Schriftgedeelte. Hij twijfelt er niet aan, of Mozes is „inzooverre“ verhoord, opdat niet, door het verdeelen van het zaad van Abraham, het verbond Gods zou wegvallen. God heeft de vergeving zoo geleid, geregeld, getemperd, dat er een behouden nageslacht zou blijven.

Aan de ongelovigen heeft hij evenwel het loon voor hun wederspanningheid uitbetaald. Zoo heeft deze wijze van sparen aan de goddelooze afvalligen geen voordeel opgeleverd: en toch heeft zij den weg geopend tot de vervulling van den eed der belofte.

Wat Calvijn hier zoo met nadruk naar voren brengt is voor de betekenis van deze historie van groote waarde.

Het belijdt immers, dat de HEERE zelf een scheiding trekt dwars door het volk. Op het eene deel rust de toorn Gods, op het andere ziet Hij in gunst neder.

Of eigenlijk moeten we dit anders zeggen. Die duizenden behooren niet meer tot het volk. Zij zijn de afgesneden takken.

Zij zijn geen „deel“ meer van het volk. Zij staan er buiten. Het volk, dat is het nu nog zeer jonge geslacht van twintig jaar oud en daaronder.

Hier komt nu een zeer belangrijke wet des verbonds aan het licht.

Eeuwen lang zullen de Israëlieten en later de Joden betoogen, dat het verbond geheel gelijk is aan de natie van Israël. De gemeenschap met Jacob, de gemeenschap des bloeds, die is, zoo houden ze vast, beslissend voor de gemeenschap des Verbonds.

De bondsgemeenschap, de nationale gemeenschap valt samen met de gemeenschap des verbonds.

En zie, nu reeds bij Kades, in de woestijn Paran, in den morgenstond van Israëls geschiedenis, laat Jehovah zien, dat deze gedachte een waan, een leugen is.

Zeker de verbondsgemeenschap ligt nog wel binnen de nationale gemeenschap, maar ze valt er reeds nu niet mee samen. De verbondsgemeenschap is hier kleiner dan de bondsgemeenschap.

Op dat feit werpt nu Hebr. 3 nog weer helderder licht.

Wanneer daar de vraag wordt opgeworpen, waarom deze Israëlieten niet konden ingaan in Kanaän, maar vielen in de woestijn, dan wordt er krachtig gezegd, dat ze niet konden ingaan wegens ongeloof!

Hier wordt dus die tweedheid, dat niet volkomen samenvallen van bondsgemeenschap en verbondsgemeenschap gezien vanuit een ander gezichtspunt.

De Israëlieten denken, dat geboorte zonder meer beslist over het behoren tot, het ingezet zijn en het blijven bij het verbond des HEEREN.

Maar de HEERE laat volgens Hebr. 3 reeds hier zien, dat niet geboorte uiteindelijk beslist, maar geloof, geloof in den God des verbonds.

Wie niet gelooft, hoort niet tot het Verbond. Op hem rust de toorn Gods. Hij is Verbondsbreker geworden.

Dit alles is voor de kwestie die ons bezighoudt, van het hoogste belang.

Hier wordt reeds in 't begin van Israëls historie door den HEERE het machtige onderscheid getoond tusschen alle gemeenschap der wereld en de gemeenschap des Verbonds.

Alle andere gemeenschappen komen op uit den „natuurlijken“ loop der dingen, ze behooren tot deze wereld. Ze komen daarmee op en gaan daarmee onder. Ze hooren alle tot het horizontale vlak van dit aardleven.

Maar de Verbondsgemeenschap is van geheel andere structuur, die is niet een band uit en van de aarde, maar een gemeenschap des geloofs, d.w.z. eerst een gemeenschap met den HEERE, een verticale gemeenschap dus, en daarna met hen, die een even dierbaar geloof deelachtig zijn.

Die gemeenschap des verbonds valt in de woestijn

nog wel anders v wereld e HEEREN overschre vallen on den onde valt ze r Evenwe volmaakt daard e Num. samenva Pinkst niet san natie ter Num. schap ge Pink natiën de Daaron Hoed e verwerpi ging van

Dr W. A warden:

Daaron als bedo opperid, i „een nie logie“ op

Het lijkt We hebber dan dat w wat we ot aanhalings een a a n b niet. Als d

We vi Gereform Barth ei

dan gaan noodig om verder ziet theologie“, zulke afdo Iets and volgende:

Laat ganda spreken bestrijdi onder d toch we heeft. E zooveel

Het spij verklaard volgen. Mi gesugg tig is. Mi dat het n i beter. Wie bij vele ge beter. De leven gaa klein dee zulke sten Dr van

We v logie in meer „ en wor

En wij Wij vreez

feit, dat i hernieuw filosofie i doch zulk dat men nemen. W heid met en dat hi wat het v Kuypers

het hoofd Voorts:

Veel torie k zou me Gerefor beheers roepen. aan de van de veel m winkel goede“

Inderd als men - antwoord (hetgeen de zakel jaren) d krügt alle 12:21 bi